

ГОСПОДАРСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО (ПО 28)

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	051 «Економіка»
Освітня програма	Економіка бізнес-підприємства
Статус дисципліни	Нормативна
Форма навчання	заочна
Рік підготовки, семестр	4 курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни	3,5 кредитів (105 годин)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Екзамен / модульна контрольна робота, індивідуальне семестрове завдання у формі реферату
Розклад занять	http://schedule.kpi.ua
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор/практичні: д.е.н., професор кафедри економіки і підприємництва, Дергалюк Богдан Володимирович, 0504480865, e-mail: b_dergaliuk@uke.net
Розміщення курсу	Campus

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна «Господарське законодавство» надає студентам базові знання з питань господарського законодавства, вивчення наукових засад і практичних проблем законодавчого регулювання економічних відносин у різних галузях і сферах господарювання. Предметом дисципліни є господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання

Метою дисципліни є надання широких теоретичних знань і практичних навичок, пов'язаних із правовим статусом суб'єктів господарювання та правовим регулюванням господарської діяльності.

Предметом дисципліни є суспільні відносини, врегульовані нормами господарського законодавства.

Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти ряду **компетентностей**:

ФК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема членів колективу.

ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити. Правознавство.

Постреквізити. Переддипломна практика, Дипломна робота.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Основні засади господарської діяльності. Тема 2. Поняття та види господарської діяльності. Суб'єкти господарювання. Тема 3. Процес започаткування підприємницької діяльності. Тема 4. Майнова основа господарювання. Тема 5. Господарські зобов'язання. Тема 6. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання. Тема 7. Особливості правового регулювання в окремих галузях господарювання. Тема 8. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів господарювання. Тема 9. Спеціальні режими господарювання. Тема 10. Відновлення платоспроможності суб'єкта господарювання, або визнання його банкрутом. Тема 11. Господарське процесуальне законодавство України.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова:

2. Господарський кодекс України / Верховна Рада України, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

Допоміжна:

1. Податковий кодекс України / Верховна Рада України, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
2. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23.03.2000 р. №1602-III, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
3. Про здійснення державних закупівель: Закон України від 10.04.2014 р. №1197-VII, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
4. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 01.06.2000 р. №1775-III, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
5. Про стандартизацію: Закон України від 01.06.2000 р. №1775-III, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
6. Про стандартизацію і сертифікацію: Декрет Кабінету Міністрів України від 10.05.1993 р. №46-93, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
7. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. №1775-III, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>
8. Про підтвердження відповідності: Закон України від 17.05.2001 р. №2406-III, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
9. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
10. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
11. Про систему валютного регулювання і валютного контролю: Декрет КМУ від 19.02.1993 р. № 15-93, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
12. Про ціни і ціноутворення: Закон України від 21.06.2012 р. № 5007-VI, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
13. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.04.1991 р. № 1023-XII, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

Відповідно до тем, що вивчаються на лекційних та практичних заняттях, студенти повинні ознайомитися з відповідними положенням законодавчих та нормативних документів.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методи навчання і форми оцінювання

Викладання та опанування освітньої компоненти ґрунтується на ряді методів навчання:

основні методи навчання: лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді реферату, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами;

загальні методи навчання: репродуктивний, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий;

спеціальні методи навчання: робота в малих групах, методи вирішення творчих завдань, аналітичні завдання, презентації, дискусія.

Опанування здобувачами вищої освіти дисципліни передбачає вивчення теоретичного матеріалу з розв'язання практичних задач, які викладається на лекціях та пропонується здобувачам вищої освіти для самостійної підготовки. Ознайомлення з новою темою на практичному занятті передбачає короткий виклад теоретичних відомостей (нагадування здобувачам вищої освіти потрібної інформації з лекційного матеріалу, роз'яснення незрозумілих моментів тощо). Потім здобувачі вищої освіти отримують завдання. На наступному занятті здобувачі вищої освіти мають можливість отримати від викладача відповіді на питання, що виникли при виконанні завдань, і здати їх. Під час вивчення матеріалу та при виконанні практичних завдань застосовуються інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти (електронні презентації до лекційних занять), доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-лекції, інтернет-семінари під час дистанційного навчання).

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання:

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання.

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
<p>ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема членів колективу.</p> <p>ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.</p> <p>ПРН 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.</p>	<p>Лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді реферату, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами.</p> <p>Загальні методи навчання: інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий, репродуктивний</p> <p>Спеціальні методи навчання: презентації, аналітична доповідь, дискусія, індивідуальні завдання</p>	<p>Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: тести, доповіді, модульну контрольну роботу, реферат.</p> <p>Підсумковий контроль - екзамен</p>

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 36 годин лекцій та 18 годин практичних занять, модульний контроль.

№	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	П	СР		

1	Тема 1. Основні засади господарської діяльності.	2		3	Л: Загальна характеристика господарського права (2); Участь держави і місцевого самоврядування у господарських відносинах. Прогнозування і планування економічного і соціального розвитку. Засоби державного регулювання господарських відносин. (2).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
2	Тема 2. Поняття та види господарської діяльності. Суб'єкти господарювання.		2	3	П: Поняття «підприємства» та його види. Державні та комунальні унітарні підприємства. Підприємства колективної власності. Приватні підприємства. Об'єднання підприємств (2).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне, опитування
3	Тема 3. Процес започаткування підприємницької діяльності.	2		3	Л: Шляхи та порядок створення підприємницької діяльності. Організаційно-правове забезпечення порядку реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності (2);	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
4	Тема 4. Майнова основа господарювання.		1	3	П: Майнова основа господарювання (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
5	Тема 5. Господарські зобов'язання.	2		3	Л: Господарські зобов'язання. (2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
6	Тема 6. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання.			3	Загальні засади відповідальності учасників господарських відносин. Відшкодування збитків у сфері господарювання. Штрафні та оперативні санкції	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
7	Тема 7. Особливості правового регулювання в окремих галузях господарювання.			3	Загальні засади відповідальності учасників господарських відносин. Відшкодування збитків у сфері господарювання. Штрафні та оперативні санкції	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
8	Тема 8. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів господарювання.			3	Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів господарювання	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
9	Тема 9. Спеціальні режими господарювання.			3	Спеціальні режими господарювання	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
10	Тема 10. Відновлення платоспроможності суб'єкта господарювання, або визнання його банкрутом			3	Відновлення платоспроможності суб'єкта господарювання, або визнання його банкрутом	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне

11	Тема 11. Господарське процесуальне законодавство України.			3	Загальні положення господарського процесуального законодавства України. Досудове врегулювання господарських спорів. Судовий порядок вирішення господарських спорів. Вирішення господарських спорів у першій інстанції. Перегляд судових рішень в апеляційному порядку Проведення у справах за участю іноземних суб'єктів.	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
12	Індивідуальне завдання (реферат)			10	Передбачає презентацію реферату	
13	Модульна контрольна робота (МКР)		1	4	Передбачає аналітичні завдання	
14	Екзамен			30		
Всього		6	4			

Примітка: Л – лекції, П – практичне заняття, Н – навчальна діяльність, О – оцінювання.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти передбачає самостійне опрацювання додаткових матеріалів курсу, підготовку до практичних занять, підготовка доповідей та презентацій, виконання творчих завдань, модульної контрольної роботи, написання реферату та підготовку до складання екзамену. Обсяги часу на виконання самостійної роботи становить 95 год.

№	Тема	Завдання	Обсяг годин
1	Тема 1. Основні засади господарської діяльності.	Підготовка до практичного заняття	3
2	Тема 2. Поняття та види господарської діяльності. Суб'єкти господарювання.	Підготовка до практичного заняття	3
3	Тема 3. Процес започаткування підприємницької діяльності.	Підготовка до практичного заняття	3
4	Тема 4. Майнова основа господарювання.	Підготовка до практичного заняття	3
5	Тема 5. Господарські зобов'язання.	Підготовка до практичного заняття	3
6	Тема 6. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання.	Підготовка до практичного заняття	3
7	Тема 7. Особливості правового регулювання в окремих галузях господарювання.	Підготовка до практичного заняття	3
8	Тема 8. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів господарювання.	Підготовка до практичного заняття	3
9	Тема 9. Спеціальні режими господарювання.	Підготовка до практичного заняття	3
10	Тема 10. Відновлення платоспроможності суб'єкта господарювання, або визнання його банкрутом	Підготовка до практичного заняття	3
11	Тема 11. Господарське процесуальне законодавство України.	Підготовка до практичного заняття	3
12	Модульна контрольна робота	Підготовка до МКР	4
13	Реферат	Виконання та реферату	10
14	Екзамен	Підготовка до екзамену	30
Всього			95

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять та поведінка на заняттях. Відвідування лекцій та практичних занять є вільним, бали за присутність на лекціях та практикумах не додаються, але вагома частина рейтингу здобувача вищої освіти формується через активну участь на лекціях та практичних заняттях. Тому пропуск лекцій та практичних не дає можливість отримати здобувачу вищої освіти бали у семестровий рейтинг. На заняттях здобувачу вищої освіти дозволяється користуватись інтерактивними засобами навчання, в т. ч. виходити в інтернет із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання.

Заохочувальні та штрафні бали. Активність здобувача вищої освіти на заняттях, його готовність до дискусій та участь в обговоренні навчальних питань може бути оцінена заохочувальними балами на розсуд викладача. Заохочувальні бали здобувач вищої освіти також може отримати за поглиблене вивчення окремих тем курсу, що може бути представлене у вигляді наукових тез, наукової статті, есе, презентації тощо; за участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт згідно тематики курсу. Штрафні бали з дисципліни не передбачаються.

Захист індивідуального семестрового завдання передбачено у вигляді презентації та стислої доповіді за виконаним завданням, відповідей на запитання. За форс-мажорних обставин, що зумовили нестачу часу, індивідуальне семестрове завдання зараховується за результатами представленої готової роботи та із урахуванням відповідей на запитання викладача щодо виконаної роботи, поставлених в індивідуальному порядку.

Пропущені контрольні заходи. Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), здобувачу вищої освіти надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого часу. В разі порушення термінів і невиконання завдань з неповажних причин, здобувач вищої освіти, який не набрав 40 балів під час семестру, не допускається до складання екзамену в основну сесію. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі вищої освіти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки здобувачів вищої освіти і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Позааудиторні заняття. В межах вивчення навчальної дисципліни за бажанням здобувача вищої освіти передбачається участь в олімпіадах, конференціях, форумах, круглих столах, написанні статей тощо.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Оцінювання передбачає застосування рейтингової системи другого типу згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (PCO-1) (<https://osvita.kpi.ua/node/37>). Максимальний сумарний рейтинг за курс – 100 балів, з них 50 балів складає стартовий рейтинг (RC) та 50 балів – екзамен (RE). Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 60 % від його рейтингового балу. Стартовий рейтинг (протягом семестру) здобувача складається з балів, які він отримує за: виконання та захист

практичних занять (17 практикумів); виконання модульної контрольної роботи (МКР); тестування; виконання реферату (реф).

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання

8.1. Поточний контроль (тах 50 балів)

Види контролю: відповіді та доповіді на практичних заняттях, тестування, МКР, реф.

8.1.1. Робота на практичних заняттях (тах 20 балів).

Практичне заняття оцінюється в 10 балів кожний за такими критеріями:

- за якісне виконання без помилок та захист на занятті – 10 балів;
- за якісне виконання, але з недоліками, та захист на занятті – 8 балів;
- за несвоєчасну здачу або здачу без захисту на занятті, але при умові якісного виконання без помилок – 6 балів.

8.1.2. Тестування (тах 10 балів).

За результатами опрацювання лекційного матеріалу проводиться тестування, яке оцінюється у 10 балів кожний за такими критеріями:

- правильно виконаний тест – 10 балів;
- тест виконаний на 60 % – 6 балів;
- невиконаний тест – 0 балів.

8.1.3. Модульна контрольна робота (тах 10 балів).

Модульна контрольна робота оцінюється в 10 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 9..10 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75 % потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 7..8 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60 % потрібної інформації) та незначні помилки – 5..6 балів;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

Результат контрольного заходу для здобувача, який не з'явився на нього, оцінюється нульовим балом.

8.1.4. Реферат (тах 10 балів).

Реферат оцінюється в 10 балів за такими критеріями:

- творчий підхід до поставленого завдання та захист на занятті – 9..10 балів;
- роботу виконано з незначними недоліками та захищено на занятті – 7..8 балів;
- роботу виконано з певними недоліками та захищено на занятті – 6 балів;
- за несвоєчасну здачу реферату або здачу без захисту на занятті, але при умові якісного виконання без помилок – 7 балів;
- роботу не зараховано (завдання не виконане або є грубі помилки) – менше 6 балів.

8.2. Семестровий контроль (екзамен) (тах 50 балів)

Умовою допуску до екзамену є отримання не менше 30 балів, причому обов'язковим критерієм є здача реферату не менше, ніж на 6 балів.

Екзаменаційний білет містить три завдання, які оцінюються у 50 балів: 2 теоретичних питання (по 15 балів) та 1 практичне завдання (20 балів).

Критерії оцінювання теоретичного питання:

- «відмінно» - студент дав повну змістовну відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 13..15 балів;
- «добре» - студент дав повну відповідь, але допустив окремі неточності (не менше 75 % потрібної інформації) – 11..12 балів;
- «задовільно» - студент дав не повну відповідь або допустив помилки (не менше 60 % потрібної інформації) – 9..10 балів;

– «незадовільно» - студент допустив суттєві помилки або не розкрив питання (робота не відповідає вимогам «достатньо» і питанням розкрито менше 60 % потрібної інформації або нерозкрито взагалі) – 0..8 балів.

Критерії оцінювання задачі:

– «відмінно» - студент дав повну змістовну відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 18..20 балів;

– «добре» - студент дав повну відповідь, але допустив окремі неточності (не менше 75 % потрібної інформації) – 15..17 балів;

– «задовільно» - студент дав не повну відповідь або допустив помилки (не менше 60 % потрібної інформації) – 12..13 балів;

– «незадовільно» - студент допустив суттєві помилки або не розкрив питання (робота не відповідає вимогам «достатньо» і питанням розкрито менше 60 % потрібної інформації або нерозкрито взагалі) – 0..11 балів.

Максимальний бал за курс – 100 балів.

Примітка. За рішенням кафедри для окремих освітніх компонентів, для яких семестровий контроль передбачений у формі екзамену, у разі, якщо заходи поточного контролю дозволяють однозначно визначити рівень набуття передбачених навчальною програмою компетентностей, допускається виставлення підсумкової оцінки за екзамен шляхом пропорційного перерахунку семестрових оцінок у підсумкову оцінку «автоматом» за 100-бальною шкалою, але у цьому разі обов'язковим залишається виконання здобувачем умов допуску до екзамену. Переведення балів здійснюється за формулою (з округленням результату до найближчого цілого):

$$R = 60 + \frac{40(R_i - R_D)}{R_C - R_D}$$

де R_i – оцінка за 100-бальною шкалою;

$R_i R_i$ – сума балів, набраних здобувачем протягом семестру;

$R_C R_C$ – максимальна сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру;

$R_D R_D$ – допусковий бал до екзамену.

Розрахунок шкали (R) рейтингу

Рейтингова шкала з дисципліни складає:

$R = R_C + R_E = 50 + 50 = 100$ балів.

Максимальна сума балів стартового рейтингу дорівнює 50:

$R_C = 17 \times 1,5 + 3 \times 1,5 + 10 + 10 = 50$ балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів (R) оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів (R)	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску (менше 40 балів)	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

У рейтинг здобувача можуть бути зараховані сертифікати проходження очних або дистанційних курсів за тематикою курсу на платформах Prometheus та Coursera.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри економіки і підприємництва, д.е.н., професором, Б.В. Дергалюком

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 22 від 18.06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 10 від 24.06.2024 р.)